

Пам'ятайте
про
Україну!

Редакція: Адміністрація
"Свобода"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНС0003 (201) 451-2200

Відбувся XIV З'їзд УНДС в ЗСА

Нью-Йорк. — В суботу, 18-го травня, тут в приміщенні катедри св. Володимира відбувся XIV З'їзд Українського Національно-Державного Союзу (УНДС) в ЗСА. Головою Головної Управи Іван Самійленко, привітавши делегатів та гостей, відкрив наради з'їзду.

Перед початком офіційної програми з'їзду вшанував пам'ять однокласника Отамана і голову Директорії УНР Симона Петлюру. На пропозицію голови з'їзду вшанував пам'ять і жертв московсько-більшовицького геноциду в Україні — проводу СВУ-СУМ, УА-ПШерки на чолі з Митрополитом Липківським та сотні тисяч родин українських національно свідомих хліборобів вивезених в концтабори смерті 55 років тому. З'їзд вшанував також пам'ять і членів УНДС в ЗСА, які відійшли у вічність за час останньої каденції.

Після цього нарадами з'їзду провадила одностайно обрана Президія в складі: інж. Павло Лимаренко — голова, інж. Борис Качуровський — заступник та Олександра Узонів — секретар.

Перед початком офіційної частини наради були заслухані усні та письмові привітання. Проф. І. Самійленко передав привіт від Президента ДЦ УНР в ескізі Миколи Лівницького та Центрального УНДС, інж. П. Лимаренко привітав від Президії УНРади та передав, по дорученню, привіт інж. М. Нікіша від Уряду УНР в ескізі і редакції місячника „Мета“ та від д-ра Теодозія Онуферка, державного секретаря, інж. Б. Качуровського привітав від Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в ЗСА, а д-р Г. Янішевський і д-р З. Плітас від Об'єднання в Канаді; зачитано привіт від основника УНДС інж. Д. Дмитренка, а мгр Н. Лівницька-Холодна привітала від д-ра А. Мірошніченка з Каліфорнії.

З огляду на несподівану і надзвичайну поважну причину, яка перешкодила Президентіві М. Лівницькому перебути на з'їзд, слово в його імені виступив І. Самійленко. Президент, будучи одним із чільних основоположників УНД та його довголітнім головою, пригадав делегатом ту провідну роль, яку відіграв УНДС у створенні УНРади в 1948 році та в розбудові ДЦ УНР в ескізі.

Далі з'їзд заслухав доповідь голови Центрального УНДС, І. Самійленка на тему „65-та річниця ДЦ УНР на чужині“. Доповідь зробив огляд героїчного змагу за волю і державну незалежність українського народу в 1917-20 роках і пізніше. Він підкреслює ті головні причини, які привели до трагічної поразки, за яку український народ заплатив і платитиме морем крові і жалкою неволею уже 65 років.

Після дискусії учасники з'їзду були запрошені до обіду, господарство якого була Д. Самійленко разом з М. Задонною.

У другій частині з'їзду були заслухані звіти уступаючої Головної Управи та Контрольної комісії. Звітували: І. Самійленко та П. Крамаренко, заступник голови. Від Контрольної комісії звітувала М. Самойлів.

Після дискусії з'їзд виніс уступаючій управі вотум довіри з подякою та заслухав звіт „Номінаційної комісії“ й перевів вибори до керівних органів УНДС на наступну каденцію.

Окремим голосуванням з'їзд обрав одностайно на голову Управи УНДС в ЗСА інж. Петра Крамаренка, а потім членів: Юрій Храневич, заступник Юрій Лютий, секретар, Маріяна Задонна, скарбник, Віктор Росинський, організаційний референт, до Контрольної комісії: І. Самійленко, П. Лимаренко, М. Самойлів; до товариського суду: Михайло Кучер, Богдан Данко, Б. Качуровський. На пропозицію інж. П. Крамаренка з'їзд одностайно обрав почесним головою УНДС в ЗСА проф. І. Самійленка.

Звідомлення за Резолюційною комісією подав І. Самійленко. Резолюції з'їздом були одобрені з тим, що при остаточній редагуванні її мають бути включені пропозиції, які були подані дискусійними під час обговорення звітів.

З'їзд доручив Президії вислати привітання Президентіві ДЦ УНР в ескізі М. Лівницькому та голові Уряду УНР д-рові Ярославів Рудницькому з нагоди його 75-ліття народження.

В кінці праць з'їзду новообраний голова П. Крамаренко подякував за висловлене йому довіру та закликав членів УНДС до спільної і братньої співпраці.

З'їзд закінчив свої наради відспіванням українського національного гімну.

Далі з'їзд заслухав доповідь

М. Матусевич і М. Маринович працюють на заспанні

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Агентство ЮССР Нью-Бріф поінформувало, що два українські активісти, які тепер на заспанні знайшли собі фізичну працю.

Микола Матусевич тепер працює з вантажниками на фермі біля Чіти в Бурятській АССР на монгольському кордоні. М. Матусевич, 37-літній історик, був заарештований в 1977 році і його засуджено на сім років праці в таборі та п'ять років

заслання. Його заарештовано за те, що він був співосновником Української Гельсінської Групи (УГГ).

Другим активістом є Мирослав Маринович, який оборував Матусевича. М. Маринович тепер працює фізично десь в Казахстані. 36-літній Маринович, який є електричним інженером, також був співосновником УГГ. Його засудили на 12 років.

Комітет Тисячоліття планує пленарні наради на серпень

Філадельфія. — Деякі члени Ділового комітету і голови поодиноких комісій Крайового Комітету для Відзначення 1000-ліття Християнства в Україні обговорили деякі аспекти запланованого відзначення цього ювілею під час наради в суботу, 1-го червня, тут в Архипархіальній канцелярії.

В нарадах взяли участь: голова Президії д-р Юрій Старосольський, голова Ділового комітету проф. д-р Юрій Солтис, проф. д-р Петро Стерчо, проф. д-р Богдан Гнатюк, Євген Стахів, Євген Івашків, Уляна Дядчук, Василь Пастушок, ред. Богдан Катамай і ред. Зенон Снлик.

Учасників привітав коротким словом Митрополит Стефан Сулик, в якому заохочував до посилення праці для гідного відзначення ювілею.

Нарадами проводив д-р Ю. Солтис, а коротке слово виступив також д-р Ю. Старосольський.

Узгоджено, що голови поодиноких комісій є членами Ділового комітету, передискутовано структуру комітету і його правилник, роз-

глянено можливості і доповнення комісії, а то й створення нових, зокрема молоді, потребу створення бюро у Нью-Йорку і Вашингтоні, збіркової акції, організування місцевих комітетів по громадах тощо. Планується скликання ширших пленарних нарад в половині серпня з участю вже тоді повного комітету.

Довша дискусія розвинулася над призначенням офіційної назви комітету. В основному учасники висловили два погляди: один — щоб в назві комітету наголосити „Тисячоліття Християнства в Україні“ і в цей спосіб уникнути існуючої мовної контрверсії щодо слова „християнство“ („християнство“) та не включати в назву слова „Русь“ з уваги на можливе його спотворення англословом пресою; другий погляд — включити слово „Русь“ у назву і тим підкреслити історичну тяглість „Русь-Україна“.

Цю та інші справи обговорюватимуть члени Ділового комітету на своїх наступних нарадах, що їх заплановано на суботу, 13-го липня.

Відбулися перевибори Дирекції УНДому в Нью-Йорку

Нью-Йорк. — У зв'язку з відновленням і перебудовою згорілого осінню 1984 року Українського Народного Дому, тут відбувся ряд засідань його дотеперішньої Дирекції та уділовців.

Завершенням їх були вибори до Дирекції УНДому, які відбулися при кінці травня ц.р.

У висліді голосування обрано Дирекцію в такому

складі: Євген Стахів — голова, Роман Данилюк — заступник голови, Володимир Салая — секретар, Іван Винник — касир і Микола Хомачук — заступник касира.

Новообрана Дирекція має за завдання завершити перебудову Українського Народного Дому, на що нетерпеливо чекає українська громада того міста.

ВІДСЛУЖЕНО ПАНАХИДА ЗА ГОЛОВНОГО ОТАМАНА

Дітройт, Миш. — Під час відпусту в церкві преподобного Антонія Печерського в Нокс, Інд., протопресвітер Олександр Биковець відслужив Панахиду за бл. п. Головного Отамана Симона Петлюру.

Урочиста Панахида за Головного Отамана в катедрі св. апостола Андрія Первозванного УАПЦ (Соборноправної) в Дітройті, Миш, відбулася в неділю, 19-го травня, при співі хору і з участю прапорносців інж. Василя Гирча та Мирослава Хріна. Перед Панахидою настоятель висловив відповідне слово.

Після вечірні в суботу, 25-го травня, в день трагічної смерті Головного Отамана, Панахиду за вічний спокій його душі в церкві св. апостола Андрія в Клівленді, Огайо, відслужив о. О. Биковець при співі хору, що ним керувала Марта Стрілець.

ВИСТАВКА Я. ВИЖНИЦЬКОГО

Гантер, Н.Й. — Відкриття виставки образів майора Ярослава Вижницького відбувається тут в неділю, 30-го червня ц.р., о год. 3-й по полудні. Виставка відбуватиметься у власній галерії майора в Гантері, Н.Й., напроти мотелю „Ксеня“.

РОЗКРИВАЄ ПРАЦЮ СОВЕТСЬКИХ ШПИГУНІВ В КАНАДІ

Оттава. — В останніх 20-ох роках союветські шпигуни, зокрема агенти КГБ мають гарне поле для полювання, — заявив Любор Зінк, чехо-словацький журналіст, який живе в Канаді від 1950 року, а тепер є канадським громадянином і знавцем союветського шпигунства і союветської проблематики взагалі, з побічним зацікавленням шпигунської діяльності так званих „дипломатів“ також з інших східноєвропейських країн.

Багато вини за інтенсивну союветську шпигунську діяльність Зінк приписує „сприятливим обставинам“, створеним в Канаді колишнім прем'єр-міністром і лідером соціалістичної партії Елліотом Трудо, його помічниками і деякими особами ліберального напрямку у Вашингтоні.

Будучи студентом, Е. Трудо захоплювався марксизмом, — пише Джеймс Моррісон у щоденнику „Вашингтон Таймс“. Відвідуючи Кубу в часі, коли кубинський диктатор Фідель Кастро метушився, щоб вислати свій військовий великий контингент до Африки, зокрема Анголі, Трудо виголошував спрjemливі для Куби промови і викрикував в Гавані гасла: „Віва Куба, віва Кастро!“ На протязі майже 16-ох років — з посту прем'єра він зрештитував в 1984 році — Е. Трудо категорично відмовлявся від застосування ефективних мір проти союветської підірвної діяльності в Канаді, — заявив Зінк й інші речники контррозвідки.

Коли Віктора Чеховицького, речника союветської торговельної місії, і Анастасію Соловцову, представника Аерофлоту в Монреалі, виклидали в Канаді в 1983 році, бо докази проти них були надто наглядними

і їм доказано не тільки шпигунство, але також крадіж державних таємних документів, адміністрація Трудо намагалася не розгладшувати дуже тісі справи, щоб, мовляв, не пошкодити канадським дипломатам в Москві.

Л.Зінк відмічує, що крім згаданих справ уряд Трудо підписав в тому часі і Союветським Союзом договір про приєзди, культурної виміни і інтенсивної торгівлі, зменшив роллю Канади в Північно-Атлантичному Оборонному Союзі (НАТО) і намагався опрацювати проголошення воєнного стану в Польщі такожіними комуністами, кажучи, що такі заходи може бути konieczними для припинення заколотів. Канадські газети зустрілися дуже часто з картанням уряду за те, що вони „забаво“ роголошують „союветське шпигунство“ в Канаді і тим вони нібито „шкодять інтересам власної держави“.

Коли Ігор Гудзенко вирішив зрівняти і союветською системою і розкрити союветське шпигунство в Канаді, то в тому часі міністер справедливості відмовився його прийняти; прем'єр-міністер Мекензі Кінг був „глибоко враженим“ таким викриттям, а одна оттавська газета відмовилася надрукувати розповідь Гудзенка, вважаючи його психічно хворим. Тільки інтервенція в Канаді народженого британця і знавця шпигунської діяльності агента КГБ, Віліяма Стівенсона, переконала деякого з урядових осіб, що Гудзенка треба вислухати і витягнути з цього відповідні висновки.

Союветське шпигунство має глибоке коріння в Канаді — каже Зінк, який покладається також на книжку британського автора Чепмана Пінчера та інших знавців цієї справи.

А. Гаммер зустрівся з М. Горбачовим

Москва. — У понеділок, 17-го червня, президент комітету Оксидентал петролеум Арманд Гаммер, якому 87 років і який зустрічався з всіма союветськими вождями, починаючи з Леніна, зустрівся з генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим. Після зустрічі з журналістами А. Гаммер сказав, що „два лідери — президент Р. Реген і М. Горбачов — поважають незабаром і подобаються один одному“.

Однак Гаммер сказав, що Горбачов не прийде у вересні до Нью-Йорку на відкриття ювілейної сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй і що Горбачов під час розмови заявив: „Ми перебуваємо в постійному контакті з Вашингтоном і обговорюємо можливість зустрічі з Регеном. Але покищо не вирішено, де і коли вона відбуватиметься. Зустріч повинна бути підготовлена, щоб досягнути певних результатів“.

Коли журналісти запитали Гаммера, звідки він знає, що Горбачов не прийде на сесію Генеральної асамблеї, він відповів, що про це йому сказав ще перед відлітом до Москви посол в Вашингтоні Анатолій Добринін.

Гаммер подарував Горбачову записку, написану рукою Леніна, з яким Гаммер зустрівся у 1921 році, коли вперше відвідав союветську Росію.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ Тед Стівенс вніс законопроект про введення смертної кари за шпигунство. Він вважає, що торгівля американськими військовими секретами — це „продаж з молотка безпеки нашої країни“ і закликає показувати страту шпигунів на телебаченні. За словами сен. Т. Стівенса, його законопроект сформульований так, щоб повністю відповідати конституційним вимогам.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ Департамент праці, роздрібні ціни в травні підвищилися лише на 0,2 відсотка у порівнянні з квітнем. Речник Білого Дому Леррі Спікс сказав, що підвищення цін на 0,2 відсотка є ще одним доказом, що інфляція залишається на низькому рівні. „Підвищення цін за останні 12 місяців показує, що нинішня економічна політика заслуговує на схвалення“, — сказав Л. Спікс.

СЕНАТ ПРИЙНЯВ запропоновану республіканцем Гордоном Гамфрі резолюцію про створення радіо „Вільний Афганістан“. Резолюція передбачає виділення в 1986 фінансовою році 450,000 дол. на створення радіостанції і на її роботу в 1987 фінансовою році 250,000 дол. „Союветський Союз продовжує, використовуючи силу, будувати в Афганістані комуністичне суспільство. Під повною контролею держави є засоби масової інформації. Тому ми не можемо відкладати з року в рік створення радіо „Вільний Афганістан“, — сказав сенатор.

ГЕНЕРАЛ ВЕРНОН Волтерс відзначив свої перші кроки на посаді посла в ЗСА в Об'єднаних Націях різкою критикою на адресу тих, хто перекручує американську політику. Коли журналісти запитали В. Волтерса, чи буде він і в майбутньому виступати так різко, посол ЗСА відповів: „Моїм обов'язком є відповідати кожному, хто нападає на З'єднані Стати і перекручує дійсні цілі нашої політики“.

ДОЛЯ ЗАКЛАДНИКІВ В ЛИВАНІ НЕВІДОМА

Бейрут, Ливан. Доля понад 30-ох американських закладників, виведених у понеділок, 17-го червня ц.р., з пасажирського літака TWA захопленого терористами шіітами, а також меншої групи вивезеної у невідомому напрямку, невідома. Фактично ніхто не знає де тепер перебувають закладники і чи є якісьбудь вигляди на їхнє звільнення. Шііти й далі домагаються негайного звільнення понад 700 полонених в Ізраїлі у заміну за звільнення пасажирів, але Ізраїль як також ЗСА відмовляються вести безпосередні переговори з терористами, бо не могло б встановити дуже небезпечний прецедент і майбутні терористичні акти проти американських повітряних ліній могли б тільки збільшитися.

Згідно з інформацією з Єрусалиму, ізраїльський уряд прем'єр-міністра Шімона Переса есентуально погодився на звільнення шіітів, якщо цього вимагатимуть ЗСА, хоч проти такої практики протестували самі ізраїльтяни, які вимагали покращення кожного хто займається терором проти Ізраїля.

Одинокою надією для ЗСА, — каже кореспондент і політичний спостерігач, — є лідер однієї з більших шіітських груп Набі Беррі, який нібито веде переговори з захоплювачами літака, але він також підтримує їхню вимогу звільнення полонених і погрожує, що у випадку невдачі переговорів

рив про звільнення „він „вміє“ руки від переговорів і не буде більше цікавитися цією справою“.

Покісно терористи зажадали наповнення літака бензином і, як виглядає з підготувань, готуються до дальших полетів у невідоме. Беррі заявив, що він, побоюючись за долю закладників, дав зарядження вивести їх з літака і примістити у відповідній „схованці“ в Бейруті. Кореспонденти кажуть, що Беррі і інші шііти все ще вірять у якусь американську чи ізраїльську військову акцію з метою звільнення закладників.

Вміжчасі Петагон, з допомогою відвістків пальців та інших документів, опублікував прізвище забитого військовою морської піхоти, викиненого терористами з літака під час першого приземлення в Бейруті. Ним є Роберт Д. Стегем. 23-річний піхотинець — нурець. Його тіло було до тієї міри змасакроване, що спочатку навіть його безпосередній командир не міг розпізнати тіла.

Згідно з останніми інформаціями переданими радіо-кореспондентами з Бейруту говориться, що за посередництвом Беррі терористи погодилися звільнити ще три особи, між ними грецького спивака і його приятельку, які, мабуть, були єдиними неамериканськими закладниками, і ще одну особу прізвища якої не називається. Далеша доля інших закладників покищо невідома.

В СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНОНІМЕЦЬКОГО Уряду Гельмут Коль був першим головою уряду, який мав відвагу, не зважаючи на критику і протести Польщі, зустрітись і привітати колишніх мешканців Шлеська, які були виникнені комуністами з їхніх рідних хат після Другої світової війни, з так званої Польської Народної Республіки. Канцлер Коль вітати учасників зустрічі з великим ентузіазмом. Більше як 14 мільйонів німців були змушені покинути частину території, яка у висліді договору в Ялті була прилучена до Польщі і яку тепер поділяють вважають „ліхновою“ землею. Коль заявив, що Західна Німеччина не висуває тепер жадних територіальних претенсій до Польщі, хоч багато німців вважають, що територіальна несправедливість мусить бути поладжена в майбутньому шляхом мирних переговорів.

ВАДІМ БЕЛОЦЕРКОВСЬКИЙ помістив в російській еміграційній газеті „Панорама“ яка появляється в західних стейтах ЗСА, статтю-обвинувачення проти відомого письменника і автора „Архипелагу ГУЛаг“ Олександра Солженіцина, кажучи, що він належить до „союветської п'ятої колонії“ дезінформаторів, які послабляють психологічну війну проти комунізму, ведену американськими засобами масової інформації, зокрема передачами в радіо „Голос Америки“ і „Радіо Свобода“. Антизахідні погляди Солженіцина, — каже Белоцерковський, — дуже шкодять передачам і притуплюють увагу тамашних слухачів, які потім не знають кому вірити, передачам, чи Солженіцину.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ висловили думку, що політика теперішнього прем'єр-міністра Канади Брасна Малруні і деякі його п'ятення, наприклад, утримання більшої фінансової допомоги для так званих груп боротьби за мир, можуть бути причиною двоуподілу в канадському суспільстві на справі оборони і підтримки Канадою стратегічної оборонної ініціативи президента Рональда Регена, ЗСА і взагалі американських оборонних заходів, які включають також Канаду. Започаткована дискусія в канадському парламенті про СДІ й інші роди оборони, викликала загальну неприхильну до ЗСА дискусію на сторінках преси, частинно завдяки збільшеній активності груп „Боротьби за мир“, які виступають тільки проти дороблення Америки і ні словом не згадують про накопичення ядерної зброї в Союветському Союзі.

ВЕНЕЦІЯ ПРИЙМАЛА з великими парадами Папу Івана Павла II, який відвідав це місто в неділю, 16-го червня ц.р. Після короткої зупинки у церкві Санта Марія, Папа, сівши у спеціальну гандолу, яку супроводжували десятки інших гандоль, їхав головним каналом до площі св. Марка, на якій відбулася офіційна церемонія привітання Папи церковними і міськими чинниками. Тисячі венеційців вітали Папу на берегах каналу, вимахуючи папськими і італійськими прапорами.

ВОЙЦЕХ ЯРУЗЕЛЬСЬКИЙ, перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії (ПОРП) і прем'єр-міністер уряду, закликав польських комуністів до чуйності і наслідування комуністів в інших країнах Східної Європи, зокрема в Союветському Союзі. Він також критикував деякі часописи, які, на його думку, замало критикують підірвану діяльність деяких суспільних верств населення і ворогів комуністичної системи. Частину доповіді В. Ярузельського, виголошеної на форумі Центрального Комітету ПОРП, передавали радіо і телевізійні станції.

ТУРЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ прийняв більшістю голосів контрверсійний законопроект, на підставі якого поліція в тій країні дістане більш права і від тепер матиме вплив на працю багатьох державних і приватних установ. Прем'єр-міністер турецького уряду Тургут Озаль, який був прихильником цього законопроекту заявив, що ці зміни можуть спричинитися до нормалізації життя в країні і зменшення неспорядків.

Вірні парафії св. Йосафата переходять до новозбудованого собору

Новий собор у Пармі.

Парма, Огайо (І. Фур). — Місцева парафія св. Йосафата почала свою працю за благословенням митрополита Константина Богачевського в серпні 1959 року. Досі не мала своєї церкви, а від січня 1984 року — у шамбеляні Михайлом Федоровичем, а від січня 1984 року — у шамбеляні Михайлом Ревткою.

Збудований собор — го- вив площу під будову нового храму. Три роки йшла інтенсивна праця над будовою величавого собору, яку провадив Церковний комітет на чолі зі своїм парохом, з початку о. шамбеляні Михайлом Федоровичем, а від січня 1984 року — у шамбеляні Михайлом Ревткою.

Збудований собор — го- товий, коштом приблизно трьох мільйонів доларів. Внутрішнє улаштування, розмальовування стін, іконостас, зовнішня і внутрішня мозаїка, потребують додатковий мільйон дол.

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — \$40.00; 6 months — \$22.00; 3 months — \$12.00. USA members \$7.50 — 6 months \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to "Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Терор у повітрі

Від п'ятниці, 14-го червня ц.р. увесь світ схвилюваний новим актом терору повітряних піратів: два арабські терористи схопили американський літак компанії "Ті Даб'ю Ей" 847, коли він літав з летища в Атеніях у Греції до Риму із 108 пасажирами, в тому числі кругло 40 американцями. Спершу це були тільки два терористи, які під загрозою кинення бомби скерували літак до Альжиру, згодом до Бейруту в Лівані. На одному з тих летищ до літака ввійшло кілька дальших важко озброєних терористів. На протязі двох днів вони звільнили всіх жінок і дітей, але вбили — Роберта Д. Стітема американського вояка морської піхоти і його тіло викинули з літака. Коли писані ці рядки — в минулий понеділок, 17-го червня, та макарічна історія ще не закінчилась і невідомо, коли і як закінчиться. За останніми вістками — терористи забрали з літака 30 пасажирів і вивезли їх в невідомому напрямку, далі шантажуючи Америку, Ізраїль і Грецію, щоб вони звільнили всіх арештованих в останньому десятиріччі терористів.

Схоплення літаків тягнеться від початків 70-их років. Резолюції Ради Безпеки ООН, яка забороняє всім країнам дозволити захоплення літаків на приземлення на їхніх летищах та наказує карати захоплювачів — не визнають і не шанують країни, які самі сприяють терору і є його промоторами. Розвідки різних вільних країн з американською у проводі ствердили понад усякий сумнів, що центральною і найбільш жорстокою організацією терористів є "Святий війна" мусульманської секти шіїтів, яка визнає за свого найвищого лідера іранського диктатора аятоллу Хомейні і має свою головну квартиру в частині Лівану де є війська Сирії. Це з їхніх рядів рекрутувалися фанатики, які стали водіями навантажених динамітом авт, які врізувалися в квартири американських і французьких вояків в Лівані чи вибухали перед будинками американської амбасад — вбиваючи також водіїв. Боротьба проти таких фанатиків дуже трудна, бо вони вірять, що після смерті у виконуваних актів терору проти ворогів ісламу — йдуть просто до неба. Ті мусульманські терористи є ворогами християнства, Америки, Ізраїля, але також тих арабських країн, як Єгипет, які зберігають приязні взаємини зі Заходом.

Усі фанатики, які керуються у своїх діях виключно емоціями й уроденими причинами своєї ворожнечі, не знають ніякої міри у своїх злочинних діях. Таким чином вони самі підготовляють власний загибель. В даному випадку захоплення тої американського літака створило таку напружену ситуацію, що президент Реген перервав свій відпочинок в Кемпі Дейвід і прилетів вертолітом до Вашингтону, де перевів негайно конференцію Крайової ради безпеки з участю віцепрезидента Буша, державного секретаря Вайнберґера, радника у справах безпеки Фарлейна, директора Центральної Розвідки Агенції Кейзі та голови штабу об'єднаного штабу збройних сил генерала Дейвіда Джанса. За зверненням добре поінформованих коментаторів — в самому Уряді і в Пентагоні є поділені думки щодо способу, як реагувати на подібні акти терору, як от останнє захоплення літака. Наприклад, державний секретар Шульц, який відомий із сприяння "тихих дипломатів", — поручає збройну реакцію, а секретар оборони Каспер Вайнберґер, який є за якомога більше дозброювання — переступає проти таких відпатних дій, як їх переводити Ізраїль, бо такі дії вбивають також невинних людей і спричинюють ще більше ненависті супроти мстників — що створює заворожене коло терору і відпатних дій.

Але в американській прилюдній думці і напевне в американській державній верхівці зростають ряди прихильників збройної реакції проти міжнародних терористів, себто — логічно — проти диспозиційних центрів такого терору. Тому не можна виключати, що американський Уряд, який має найкращі можливості перевести таку збройну реакцію, такі скорше чи пізніше переведе збройний виступ проти Ірану (що вже планував Джиммі Картер, але та військова операція була спартачена), чи проти Альжиру з його диктатором Муаммаром Каддафі і злікує теж у Центральній Америці "другу Кубу" — советського сателіта Нікарагуа. Це все, очевидно, тільки теоретичні і гіпотетичні міркування, але вони можуть стати реальною дійсністю, якщо американська державна верхівка прийде до висновку, що всі інші, мирні дипломатичні й навіть пристосуванські методи не припинять божовілля міжнародного терору, що його одним із різних проявів є захоплення пасажирських літаків. До часу дзбанню воду носить" говорить мудра українська народна філософія і ця мудрість напевне буде застосована до безглуздя актів міжнародного терору.

У Женеві зачалася друга рунда переговорів між ЗСА і ССРС в справі обмежень нуклеарних зброєнь. Горбачов твердить, що доперешні розмови — це зайня витрата часу, що порозуміння неможливо з вини Америки. Кремль ставить передумову, що заки приступити до переговорів про обмеження продукції існуючої зброї, Америка мусить вивести ідеї т. зв. зоряної війни і заперестати готуватися до введення зовсім нової зброї, проти зброї проти нинішньої нуклеарної. Советський Союз боїться розвитку американської технології. Америка попередила нуклеарну зброю, і дуже ймовірно, що вона здібна винайти зброю, яка знищить — нуклеарну. На їхній розум навіть досліди над протинуклеарною зброєю є загрозою зброєнь неперегона, і тому немає змислу говорити взагалі з Америкою на цю тему, доки вона не вирішить ідеї цієї нової протинуклеарної зброї. Совети праві в тому, що пропозиції Регена стосовно тої "зоряної війни" є насправді дуже революційними, хоч все це наразі писане, "вилами по воді". Вони захитали б засадами, на яких досі базувалася балістика між конкуруючими нуклеарними суперсилами, завдяки якому вдалось уникнути

Частина американської преси присвятила деяку увагу сорокліттю Ялтинської конференції, що припадало на початку лютого цього року. В нашій пресі також було надруковано декілька статей про Ялту, а серед них дуже добра стаття редактора Романа Рахманово п. н. "Трагедія надбукчанців: Ялтська угода 1945 р." ("Америка", 20-го лютого 1985, ч. 26).

Майже всі автори цих статей про Ялтинську конференцію і заключений на ній договір подавали свої завваги про сумні наслідки цього договору, що поділив Європу на Східну, яка силою договору дісталася під контроль Москви, і — на Західну Європу, яка хоч і вільна, але через такий поділ дуже терпить політично та економічно.

На тлі усіх цих статей про Ялту, дуже відрізняється стаття проф. Збіґнєва Бжезінського, колишнього радника президента Джіммі Картера в справах крайової безпеки, надрукована у зимовому випуску (1984/85) журналу "Форейн Афферс", п. н. "Будучина Ялти". Відрізняється вона не лиш розміром (25 сторінок друку), але також і тим, що автор її, представивши шкідливі наслідки Ялтинського договору, подає добірним стилем свої рекомендації, що європейські країни повинні робити, щоб якось побороти бар'єри, які ділять Європу духово та економічно. На вступі Бжезінський каже: "Колі лідери англійської та американської демократії зустрілись із грузинським тираном великоросійської імперії, то на тих нарадах представників континентальної Європи не було.

Микола Бараболак

НА МАРГІНЕСІ ПЕРЕГОВОРІВ У ЖЕНЕВІ

ти "гарячої" війни між Сходом і Заходом, хоч світ здригається від наслідків "холодної".

Що змінилось би, коли б Америці вдалось запроєктувати і виготовити ефективну протинуклеарну зброю, яка перенесла б війну "під зорі"? Чи визначо, чи тоді, советський уряд погодився б слідувати 20 років тому не розбудовувати нуклеарної зброї поза певні межі, під умовою, що обидві ворожі сторони відкриють свою територію для нуклеарної протинаки, тобто не будуть забезпечувати себе протинуклеарною зброєю? У звичайній мові, то значить: знаєш, де мої земні ракети (ІСВМ), знаєш де мої летючі і нуклеарні бази. Мої міста відкриті, нема ніякої охорони проти твоєї атаки. Я з нічим не криюся. Можеш атакувати! Але знай: я відлучу сторицею, бо всі мої ракети не змігши знищити, а маю їх досить, і більше понад те. У відплату оберну твою територію у пуста! Така ситуація мала забезпечувати "стабільність", хай собі нуклеарна зброя існує. Вона корисна, бо хоронить уже

К. Крупський

ВІДГУК ПРЕСИ В 40-ЛІТТЯ ЯЛТИНСЬКОГО ДОГОВОРУ

В тому часі несевропейські армії зі сходу і заходу пхалися в Німеччину — серце Європи.

Автор уважає Польщу ключем для контролю Європи, а Німеччину вважає ключем для Західної Європи. Він думає, що президент Рузвельт не зміг збагнути центральної стратегічної важливості польської справи та конфлікту, який почався в 1939 році, що Союз вестський Союз захопив майже половину Польщі в наслідок — Сталін — Ріббентрон (усі пишуть, що Молотов — Ріббентрон) угоди.

Автор у статті присвятив польській проблемі багато місця. Він уважає, що в майбутній Європі, Польща і Німеччина повинні грати головну роль, а саме Польща у Східній Європі, а Німеччина в Західній Європі. Про це він каже так:

"Вдумливий європейці здають собі справу з того, що майбутність Європи переплетена з майбутністю Німеччини і Польщі. З політичною Німеччиною не може бути правдивої Європи, а російське панування над Польщею робить можливе панування над Східною Німеччиною. Таким чином взаємини між Росією, з одної сторони, а Німеччиною і Польщею з другої сторони, мусить бути мирно перетрансформоване, якщо має постати більша Європа".

Нам здається, що мало хто так думає з тих поляків, які пережили німецьку оку

пацию, однак, Бжезінський у своїй концепції звільнення Польщі від Москви налістає на німців. Він аж в кількох місцях своєї статті задує, що "Східна Польща була інкорпорована у Советський Союз". Він ні словом не згадує про українців та Україну. Сказавши одверто, у вивільненні концепції Бжезінського незалежна Україна не має місця, а чейже він знає про змагання українців за незалежність України. Будучи дорадником президента Картера, він промовляв на якомусь більшому зібранні українців.

Хоч його стаття написана високим стилем та з добрим знанням предмету, але що з'ясує? Ми не погоджуємося з висновками цього визначного політика, а його ігноранція існування України для нас — образлива.

Аж в кількох місцях статті Бжезінський наголошує те, що Америка не є в силі розірвати Ялтинський договір. Таке розірвання, на його думку, може статися тільки революційним шляхом, що забере довгий час при взаємних намаганнях народів поділеної Європи та при співдії Америки. Щоб Європа колись досягнула об'єднання, Бжезінський рекомендує досить довгий ряд заходів, що його він зформував у п'яти точках, текст яких займає близько п'яти сторінок.

Більшість з тих рекомендацій, на тлі дійсності, виглядає лиш побажаннями, що їх здійснити ще довго не владяться. Наприклад, перша точка починається побажаннями, щоб можливо вже 4-го лютого 1985 року, державні провідники західних демократій "символично" склали публічну вчисту заяву, яка заперечує атаки на наслідки Ялти.

Здається, що неспотрібно бути аж професійним дипломатом, щоб зрозуміти те, що така символічна заява — неможлива в нашому столітті. Та й взагалі постає питання, чи Європа в майбутньому відістане домінуючу роль у світовій політиці, яку вона колись відігравала. Історія нам каже, що багато могутніх країн та союзів в історії людства втрапило безповоротно свою роль у потуги.

Ми погоджуємося з автором в тому, що справа Ялти — це не скінченна, і що розв'язати її можна буде лиш після того, коли об'єкт цієї угоди — Європа візьме активну роль у цьому змагу, але ми не погоджуємося в тому, що розв'язка буде досягнута згідно з його дуже суб'єктивними рекомендаціями, які мали б діяти майбутню Європу на пануючих і підлеглих.

Також деякі інші рекомендації Бжезінського, що їх він висловлює у чергових чотирьох точках, де він говорить, щоб об'єднати Європу та привернути її історичну роль, виглядають тільки теоретичними побажаннями. В добі сьогодні особливо поширеного політичного прагматизму інші народи Європи не послухають рекомендацій Бжезінського, "щоб матеріально допомогати Польщі", яка вже і так є найбільш заборгованою країною в Європі.

(Продовження буде)

Максим Булька

Радість і горе з американськими джінсами

Кожному відомо з якою сентиментальною напругою і настановою очікується на листа від усіх близьких вашою серцею, але який злочасна доля присудила коротати свій вік по "тамтому боці перегороди" із кількостю доту і позамінованих прикордонних смертоносних пиль-смуг... Вчора листоноша приніс мені такого листа. На ньому викаліграфованими літерами стояло: "Громадянинові Максимові Бульці". І моя, від сорока років, незмінна адреса із того часу, коли я заплутав коріння у вільну землю Вашингтона. По почерку я зразу розпізнав, що лист був від мого небажа. Єдиного перемця мого родовідного прізвища — Булька!

Але на цей раз лист починався не так, як це було досі — завжди від зворушливих та ніжних підборних слів: "Наші Найрідніші, Наймиліші, ніколи Незабутні, Найдорожчі" і т. п. На листі було ані наголова, ані елементарної сімейної люб'язності. Лист був просто вихолоснений із усіх сентиментальних придачок та епітетів.

А прийшов цей оригінальний лист "окружно-обвідною дорогою". Через одну із тих шалених держав-сателітів, яку припіднесли і подарували колись Йосифу Віссаріоновичу Сталіну на бенкеті у Ялті. І тому лист, хоч і був дещо "грубоваато-терпкоговаато-змісту", зате не переходив кабігесської цензури і був повен найчистішої і найточнішої правди.

Починався цей дивовижний, але не зломаренний лист так: "І на якого трясця-матері ти після нас оці капосні джінси? Та ще й, до клятого біса, тільки одну пару? Тепер всі наші четверо дітей і десять онуків відшукались від нас через оці твої горішки, що з'явилися. Вже чотири місяці пройшло з того часу, як ніхто із цього нашого сімейства не показується."

Не пишуть і не телеграфують. І не телефонують! Бо телефону, як теж і ваших американських джінсів, у нас не має ніяка жива істота крім партійної остиглого "знати". А вона, вся ця наша комуністично-партійна "знати", не відрізняється нічим від вашої капіталістично-мільйонерської класової кліки... Різниця хіба лише в тому, що наші комуністичні мільйонери засекречені. І потаємно законспіровані та закодовані. Не чваняться так своїми статистиками, як це водиться у вас, в Америці. По кільки, мовляв, прибуває у кожного році одних новоспечених мільйонерів.

Та найважливіше у мене тепер одне переважливе діло: може ти, непутний невадо, що вчинив нам стіль-

ки клопоту, порадиш у цій справі своєю емігрантською вигадливістю, яким робом розділити нам ці одні-однісі джінси між 16 душ?!. Тобто, поміж четверо дітей, десять онуків, ну і на додаток є ще я і моя янгольська добряча дружина?..

Хіба що зробити з них сіканиці, або, як це колись називали їх у Галицькій волості, "шницлі" і дати кожному, зробивши з них, по нашому тут, "бутерброт", а по вашому там, в Америці, "Сендвич"?.. Підкажи ти, недогадливий і незабудуваний "одноріднику". Як нам виплізти із цієї заплутаної халепи?!. Що вчинити, щоб сохрани Боже, не зробити і не втратити родини? Не розтертати і не знищити сімейного суцілья?..

Всі сусіди нас теж повідрікалися. Одинока тільки стара і глуха Паламариха, думаючи, що вона говорить до ударниць зі сніматочника на пошкеті, вигукнула на весь колгоспний майдан: "А я вам завжди казала, що наш колгоспний пенсіонер, Юхим Трохимович Булька, отримує з Америки джінси. Отож, тут діло ясне і підтверджене, що в нього є гадюко-джінсова зв'язь із закордоном!"

І тепер тут, через ті горішні джінси, витворилася така ситуація, що ті разом із нею хоч бери і під землю провалюються. Не знаю насправді, що відляти? Доведеться втікати мерщій із Васильківки, в якому я провів 38 років, аж до мого сучасного пенсійного колгоспного віку. Пенсія в мене не найгірша — 24 рублі на місяць. І два коп'ячки соломки, замість топилля, на весь круглий рік.

Прийдеться якомога чим-скоріше кудись ізчезнути. Прирути у якусь людську гущу. А воно можливе хіба в одному тільки Києві. Найбільш трудний у такому великому і перелюдненому місті, як Київ, — це справа із так званою "паспортною пропискою". Але я вже розпитував. Кажуть, якщо б у вас була хоч одна парочка правдивих американських джінсів, отих, що то на затишних кишенях у них порозписувана всяка порозмальована всяка тварина мазня з коров'ячими рогами і конячими хвостами...

Та в мене є якраз така пара джінсів, яку я отримав від мого дядька з Америки. Але навіщо вони вам потрібні такі джінси? — питаю.

Та на хабар у Київському центральному домоуправлінні. Біжить хутчіш і приносить ці джінси. А тоді діло муроване, що пропишуть! Та ще й допоможуть влаштуватися жити у будь-якій дільниці нашої столиці. Захочете. Хоч би і на самому Хрещатику!..

для американського народу, що тому, що, мовляв, масмо двох гігантів, в яких є спроможність знищити або врятувати людство й цивілізацію єдиним способом, щоб уникнути катастрофи — згідно з його переконанням — є втримання взаємних контактів. На тому Шевченко закінчив свою пафосистичну й контрреволюційну промову.

Після цього, не з'ясувавши Т. Танкредо покликати до участі чотиричленний панель, що складався, на думку передсідника, — з визначних спеціалістів, — з метою нібито широкої аналізи як критики промови Шевченка. Панелістами були (не подаю прізвищ): професор Денверського університету, советолог; журналіст, політичний аналітик і знавець закордонних справ; старшина лєтунства, звичайний професор Летунської академії; представник Департаменту закордонних справ. Цілий день панель був великим фіаском, бо ніхто з учасників фактично не говорив до теми.

Перший з них — професор — почав проповідати Советський Союз і комунізм і вийшло так, що він переконаний марксист і своїм агітаційним словом викликав часті протести слухачів. Другий щось там говорив про Ізраїль, Єгипет та Ліван і скарихався, що "Денвер Пост" подає замало відомостей про інші держави. Найкраще вийшов професор Летунської академії в Колорадо Спрінґс, молодий і енергійний старшина, що почав свою промову критикою книжки Шевченка, назвав його "апошолом миру", поради якого на жаль, не йдуть по лінії інтересів Америки. Закінчив цей славний панель зовсім неслухняний четвертий учасник короткого балачкою, яку ніхто не міг зрозуміти.

Відтак прийшли на чергу запити й відповіді, що до них зголосилося досить учасників. Більшість запитів відносилася до ідеології самого комунізму і марксизму. Менше було про сам Советський Союз, його людську систему та комуністичну імперіалізм. Шевченко відповідав дуже мляво, коротко та невразно так, що майже нічого не можна було зрозуміти.

Члени нашої громади мали приготувати запити, які поголовно заторкували справи України і спротив поневолення Москвою народів. На жаль, не дочекались своєї черги, бо запити перервано з оглядом на перетворення Шевченка. Лише єдиний Софії Гавескій, завдяки її

(Закінчення на стор. 4)

Іван Стебельський

ВИСТУП А. Н. ШЕВЧЕНКА В ДЕНВЕРІ

II

Закінчення

Продовжуючи свою промову, — Шевченко дещо згадав, — що серед народів ССРС проявляється безрадність і незадоволення, не сказавши в якій формі, але народ там безсильний. Він теж сказав, що, читаючи советську пресу, ніхто ніколи не дізнається правди про Советський Союз, не так як тут в Америці, де преса є незалежна. Він твердив, що так само справа маєтись із зустрічами туристів із советськими громадянами — чи то в Москві, чи в інших містах ССРС, бо приїжджі зустрічаються із людьми — спеціально підібраними для цієї цілі, які не говорять правду. (При тому промовень не сказав, хто вибирає і висилає тих людей для контакту з туристами).

У Советському Союзі, — далі говорив А. Шевченко, — є два роди економіки: військова і цивільна. У першій з них зроблено великий прогрес і вона успішна. В другій — занепад і застій. Вона залишається далеко позаду Заходу, зокрема Америки.

Соціалістична система на протязі майже 70 років себе не оправдала. Досьогодні советська влада не зуміла нагодувати населення своїм власним хлібом, а мусить його купувати, головним від Америки, як також звичайні комуністичні для навчання у школах, спроваджують до ССРС, бо спроба власної продукції закінчилась великим фіаском. Советський уряд увесь час намагався підтримувати й втримувати торговельні зв'язки із Заходом, щоб дістати нове технологічне устаткування для скріплення і покращання своєї економіки.

Советський Союз, — сказав доповідач, — шукає

кооперації і коекзистенції із Заходом і є зацікавлений в мирних обставинах, особливо з Америкою, бо хоче від неї купувати те, що йому потрібно для розбудови своєї економіки. Американці зробили велику помилку, коли від цього бізнесу відмовлялись. Тоді ССРС дістане ці товари від інших держав Заходу. Не зважаючи на економічні недомогання і невдачі, правляча кліка і в далішому залишається вірною своїй системі і сподіється та чекає на соціалістичну революцію і загальну капіталістичною Заходу. Хоча ця дуже давно заповіджена революція дещо запізнилася, то вони не втрачають надії, що вона прийде як не сьогодні, то в наступному столітті.

Аркадій Шевченко заапетлював до американського розуму, сказавши, що є велика різниця між советською і американською суспільностями, вони бо зовсім відмінні. От, наприклад, у Советському Союзі вибори — це звичайна фарса. Там кандидати з згоди назначені партією, а не вибрані народом як в Америці. Людські права у західному розумінні взагалі не існують, там нема свободи вільної думки, свободи вільно переїжджати чи виїжджати за кордон. Життєвий стандарт є низький і не можна його порівнювати з американським, та на це немає ради ані ніякої розв'язки — ствердив промовень. Ми мусимо прийняти Советський Союз таким яким він є, бо живемо в атомовій добі і найменша помилка (виходило, що американська) може привести до жахливої катастрофи. Це застрашування атомовою війною А. Шевченко повторював кількакратно. Але, на його думку, як це він зазначив, американці притому не повинні бути наївні, як деякі американські президенти в минулому. (Він, проте, не назвав прізвищ отих президентів і не пояснив в чому та наївність полягала).

Треба знати, що Советський Союз шанує силу — і всілякі свої озброєння називає оборонними, а — американські нападоючими та загрозами для Советського Союзу. Тому, — на думку доповідача, — в інтересі Америки є говорити і переговорювати і ніколи не зривати контакту, бо людські взаємини, — як це сказав він, — є найважливіші і їх ніщо не може напугати. (Він казав лише не подав з якими то советськими апаратчиками цей зв'язок повинен би бути підтримуваний — чи може з ними, що ... розповсюджують лєпропаганду?)

На закінчення колишній амбасадор висловив доручення

ДОРОГІ БАТЬКИ! ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗВ'ЯЗАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ З УКРАЇНСЬКОЮ ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРОМАДОЮ, ТО ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ ДУЖЕ ДЕШЕВОЮ ГРАМОТОЮ В КЛАСІ „ТР—65”, ЗА ЯКУ ЗАПЛАТИТЕ ЛИШЕ ОДНУ ВКЛАДКУ — 75 ДОЛ., І ВАШІ ДІТИ БУДУТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НА 1,000 ДОЛ. ДО 23-го РОКУ ЖИТТЯ. ПІСЛЯ 23-го РОКУ ЖИТТЯ ЦЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЧНО ЗРОСТАЄ ДО 5,000 ДОЛ.

На маргінесі...

(Закінчення зі стор. 2)

САЛТ-ів, що ще більше відчує стороння і робить якусь порозуміння майже немислимим.

Та нині головний камінь „приткнення” по боці СРСР, щоб дійти до якого порозуміння — це такі Регенова загроза „зоряної війни”. Чому американська сторона така обстоє цей проєкт і готова закинути його, мабуть тільки ціною дуже далекоїдухих уступок з боку Советського Союзу?

На протисовєтському фронті в Європі захід відповіло не забезпечення. Коли б там нині совети заатакували — була б біда. Якщо єдиную ролью ядерної зброї є „відстрашувати”, то на європейському воєнному „театрі” — вона недостовірна. А тільки таке „відстрашення”, має сенс. Советська пропаганда зробила в Європі своє: світова преса і телебачення відкривають перед людьми в дуже яскравий спосіб страхоту ядерної війни: наслідки радіоактивних опадів, особливо на людські організми, електромагнетичне затемнення, пошкодження сфери озону і наслідки того, останні наслідки ядерної „зими”, де все, що не згинуло від радіоактивності — вимерло б. На всякий випадок, чи це в наслідок советської пропаганди, чи тому що кожну людину, що ядерна війна — це „кінєць”, нині 80 відсотків населення Європи є проти вжитку ядерної зброї Заходом, першими і започаткуванням таким чином ядерної конфронтації. А на чому спирається стратегія оборони Європи на випадок агресії конвенціональними збройними силами (армійськими з'єднаннями, танками, летунством): на вжитті Америкою першою проти советської

агресії тактичної (малої) ядерної зброї. Силами НАТО без вжитку ядерної зброї не встояти проти советської навали. Щоб розбудувати конвенціональні збройні сили НАТО до такого рівня, щоб вони могли рівнятися із советськими — наразі немає надії. І тут ролля для зброї „зоряної війни”. Захід сказав би советам: пробуйте заатакувати! Вжисмо зразу „малу” ядерну зброю. А не схаметесь і вжисне свою теж ядерну зброю — малу чи велику — нічого нам не зробите! Більшість ваших ракет зіб'ємо в повітрі, а коли навіть деякі пролітають на нашу територію, то таку шкоду ми зможемо абсорбувати, але зате обернемо Советський Союз у купи згорілих.

Скажете: є в тому всьому глум? Абсолютно ні! Але ядерне „безглуздя” як не-як стримувє вже сорок років два непримиримі світи від удару! Ці два світи погрожують собі, ганьблять себе, але і говорять зі собою, і нападати на себе наразі таки не вважаться! Нема теж надії, щоб у Женеві нині, чи принайш нагоді, ЗСА і СРСР договорились покінчити з ядерним безглуздя, хоч як воно очевидне, бо може такі наслідки, у тій ядерній грі з воєн, є і запорука проти війни.

Надії на порозуміння отже не очікувати. Два непримиримі світи. Одне певне: один з них мусить колись програти у цій ядерній грі. Треба тільки молитися, щоб не... наш. А безпека у нутрі західного світу наростає... Реген розбудив депо патріотичні сили в Америці, але чи уль-траліберальні сили їх не знівечать?

МИНУЛОГО ТИЖНЯ 66 американських вояків покинули Гренаду. Таким чином, на острові не лишилося ні одного американського вояка. Американські війська виведені повністю через 20 місяців після звільнення Гренади від кубинських окупантів. До 30-го вересня на Гренаді залишиться військова місія ЗСА, до складу якої входять 30 офіцерів. На протязі трьох з половиною місяців вони будуть вишколювати місцеву поліцію.

ТРАНСПОРТОВЕ УПРАВЛІННЯ стейтів Нью Йорк і Нью Джерсі прийняло рішення виділити 8,5 мільйона дол. на створення проєкту порочної переправи між Гобокеном і нижнім Мангетеном. Згідно з прийнятим проєктом, у 1990 році між ними почне діяти порочна переправа, на якій будуть працювати сім паромів.

Свято пісні і бандури

в Лос Анджелесі

Саме такі вислови падали з уст громадян великого Лос Анджелеса, що густим натовпом йшли з концерту Капелі Бандуристів 12-го травня ц.р.

Насамперед, добре було укладено програму, що включала 18 точок, по 9 в кожній частині. Почато програму і закінчено композиціями Григорія Китастого. Крім цього, на всіх 18 точок програми належить до творчості Гр. Китастого. Цим гідно відзначено пам'ять передчасно згаслого „батька кобзарської ди-настії” у вільному світі. Так узвичаєно іменувати Гр. Китастого, бо його слідами йдуть його сини — Віктор та Андрій, а також племінник Петро Китастий і син Петра, Юліан Китастий, — усі вони видатні бандуристи-інструктори.

Перша частина програми містила народні пісні ліричні, навіть сумовиті: „Чорна рілля ізорана” аранж. С. Людкевича, із сольозаспівом О. Мороза і Ігоря Зам'ятного; „Весірна пісня” аранж. Китастого, з сольозаспівом В. Шевеля, „Пісня Івана Сірка” музика К. Стеценка, сольст М. Фарион. Далі слідували дві прегарні пісні жартівливі: „Ой, продала дівчинка серце” і „Ой, важу я, важу”, обидві аранж. Гр. Китастого, обидві походили від слухачів, що виповнили залу.

Та не менш припали до серця і пісні героїчні, а зокрема з текстом „Кобзаря”, як ось „У туркені по тім боці”, „Встає хмара за лимау” аранж. В. Ємця і „Гайдамацька пісня” аранж. К. Стеценка. Ця остання точка, як і перша в цій частині „Грай, кобзарю” (також слова Т. Шевченка), а музика Гр. Китастого — своєю бравурною мелодією з могутніми „форте” басів і баритонів викликала не-вагаючи хвилю оплесків захопленої залі. Отже, гарно, бадьоро почалась і в героїчних тонах закінчилась перша частина концерту.

Друга частина почалась релігійною точкою „Блажен муж” (старокіївський напів, аранж. А. Гнатюшина), в якій можна було подивитись прецизність переходів від „форте” до „піано” й абсолютну узгодженість з акомпаньяментом.

бандур. Наступна точка — „Рано вранці”, слова Т. Шевченка, муз. К. Стеценка, а сольозаспів Я. Цісарука. Після неглибоко-ліричної пісні „Лебеді”, слова М. Ситника, муз. Гр. Китастого, з сольстом Ю. Оришкевичем — гарна, чуло-на-стресва. Жанр воєнової не-близькою була дальша точка „Нічка”, слова В. Багмета за Михайлом Старицьким, муз. Г. Жуковського, виконував сольст Я. Цісарук. Єдиною суто інструментальною точкою — була фантазія на тему пісні „Пливе човен”, муз. С. Баштана, виконав сольст В. Мішалов, привітаний ширими оплесками слухачів, що переважно знають його з минулорічного гостинного виступу в нашому місті.

Наступні дві точки — знамениті гуморески: народна „Удовичко любив”, аранж. Гр. Китастого і „Сільський адвокат”, кобзарська сатира, аранж. В. Мішалова, сольст В. Шевель. Зал була в захопленні і від сольста, і від цілого ансамблю.

На черзі — в'язанка народних пісень, аранж. Д. Піка, і кінцева точка програми — „Вставай, народе!” слова І. Баграчова, муз. Гр. Китастого, сольозаспів Я. Цісарука.

Програму закінчено, та оплескам не було кінця, і диригент В. Колесник змушений аж тричі підіймати ансамбль для виконання наддатків. (Шкода, що не було подано їх назв). Були вони дуже гарні і бравурно виконані.

Китицю квітів, піднесених диригентом маленькою дівчинкою, і словом широкі подяки п. Медведя в ім'ні цілої громади закінчено цей прегарний концерт Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Це перша тура Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка під новим керівництвом. Слід сказати, що новий диригент Володимир Колесник упорався з нелегким завданням переходу від диригентури в опері до капелі бандуристів, де побіч головних відіграє роль інструмент-бандура. Особлива заслуга його в тому, що він поєднав у монолітний ансамбль нових виконавців зі „старою гвардією”. Сьогодні можна бути певним, що діяльність капелі забезпечена надалі в своєму служінні українському мистецтву.

Належить згадати, що концерт відбувся в затишній (хоч і досить просторій) залі університету південної Каліфорнії. Зал була вищерт виповнена, що слід завдячувати великому вкладові праці О. Рівного, а також Г. Галицького-Голуцького, Наталії Орлин, М. П. Новакової і Дарії Чайківської.

Анатоль Юрник

Вірні...

(Закінчення зі стор. 1)

тиянства України-Русі. До того часу він має бути цінковито викінчений. В понеділок, 24-го червня ц.р., точно в третю річницю започаткування будови, вірні парафії святоцю перейдуть до новозбудованого собору. Запрошено усіх колишніх отців парохів, сестричків і помічників, священників і вірних сусідніх парафій і членів всіх українських товариств і організацій.

В год. 6-й після полудня місцеві отці на чолі з Владикою Робертом Москалем відправлять Молебень, після якого оформиться процесія і вірні разом з духовенством перенесуть Най-

святіші Дари і мощі св. Йосафата з каплиці до собору.

Величаве посвячення собору відбудеться щойно 1-го травня 1988 року, як собор буде цілковито розмалюваний, улажнений і викінчений. На це величаве свято вже запрошено усіх владик Помісної Української Католицької Церкви у вітньому світі.

Треба подбати, щоб собор св. Йосафата стало був живим, діяльним, запевнений вірними, особливо молоддю і сповняв свою Християнську місію, для якої його такою великою жертвенністю і працею батьків здвигнено.

ПІВДЕННА АФРИКА встановила тимчасовий уряд для Намібії. В понеділок, 17-го червня, президент Південної Африки Пітер Бота прибув до Віндгоку, столиці Намібії, і передав офіційні документи місцевим політикам, які покличуть до життя уряд Південної Африки залишає за собою тільки міністерства оборони і зовнішньої політики, але і ці справи будуть в майбутньому передані Намібії, якщо вона справлятиметься з іншими завданнями. Націоналістичний рух за визволення Південної Африки з під зверхності білих, які творять там меншість, СВАПО несприхильно поставився до рішень уряду і заповідає дальшу боротьбу з „білими расистами”.

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого і Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНІ

бл. п.
ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

буде відправлено

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 20-го червня 1985 р., о год. 8:30 ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.; у Святий Землі — Назареті та в Куритібі — Парана, Бразилія.

Про молитви за спокій душі Покійного просять — дружина — НАДІЯ з дітьми та внуками

Повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в СОРОВОКІЙ ДЕНЬ після передчасного відходу у Вічність нашого Невіджалуваного СИНА

бл. п. д-ра мед.

ІГОРЯ ЛЮБОМИРА ПЕТРИГИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ за його душу:

у церкві св. Володимира в Гемпстеді, у суботу, 22-го червня 1985 р., о год. 7:30 ранку; у монастирі оо. Василіян в Глен Кові, у п'ятницю, 21-го червня 1985 р., о год. 10-й ранку.

Просимо злучитися з нами в молитвах за його душу.

При тому дякуємо всім — Родині, Приятелям і Знайомих, що в хвилині нашого горя прийшли нам з розрадою і поміччю — за їхні жертви на Службі Божій, за квіти та за жертви на фонд викінчення української церкви в Юрді, Франція. Хай Бог сторицею всім винагородить.

Батьки: КАТЕРИНА й МИХАЙЛО з Родиною

Замість квітів на свічку могли Дорогого Друга зі шкільних літ бл. п. Романа Завадовича

складаю 15,00 ам. доларів на видавничу діяльність ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Юліан БАЧИНСЬКИЙ

ПОДЯКА

3 волі Всевишнього 4-го грудня 1984 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. д-р

ЛЕВ ГОЛІНАТИЙ

учасник Визвольних Змагань, сотник Української Галицької Армії, Корпусу Егеана Коновальця, довголітній голова ОБУВА в Ньюарку, Н. Дж., член Т-ва Прихильників Державного Центру УНР в Ірвінгтоні, Н. Дж., член Об'єднання Українських Правників ЗСА та багатьох інших культурних організацій.

В першу чергу складаємо щирю подяку за відправлення поминальної Служби Божої та Панахиди Іх Ексцеленції Владиславу Михайловичу Гринчишину, ЧНІ, високоповажному о. Михайлові Кучмику, Ігумену ЧНІ, парохів церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. та Всесвітньому о. Осипові Панасюку, парохів церкви св. Івана у Вілпінні, Н. Дж. Щиро дякуємо п. проф. Михайлові Добосієві, Членом церковного хорі і сольстом п. О. Гельбінку за так гарно відспівані поминальні відправи.

Наша щира подяка п. д-рові Романові Кислевському за лікування та часті відвідини і особливу повну посвату лікарську опіку. Рівнож щиро дякуємо д-рові Любомирові Кузьмакові та д-рові Мирославі Біхові за лікування та відвідини.

Дякуємо всім Приятелям і Родині за відвідини і квіти, зокрема д-р Стефані Гуківій та д-рові Данилові Шиндлерові.

Особлива подяка Управі ОБУВА, 1-й УД УНА, Об'єднанню колишніх вояків УПА і Товариству Вояків УПА за участь з їхніми прапорами під час Панахиди.

Щиро дякуємо за прощальні промови мгр. О. Лисинецькому від Об'єднання Комбатантських Організацій Ньюарк-Ірвінгтон, п. К. Степовому від Прихильників Державного Центру УНР, та мгр. І. Лисинецькій від Правників Станіславова.

Особливо дякуємо п. дир. Костеві Гречаківі за безупинну поміч Покійному в провадженні його праці, як голови Відділу ОБУВА.

Щира подяка п. дир. К. Гречаківі і п. А. Фединишину за переведення грошової збірки на добродійні цілі. Жертвували наша щира подяка, — нехай Господь Вам винагородить.

Дуже дякуємо за поміщення некрологів у „Свободі” в грудні 1984, та у „Вісті Комбатанта” та „Мета” — в березні 1985 року.

Щира подяка всім Рідним і Приятелям за участь в похоронних відправах і всім Промовцям під час трини, що своїми словами про Покійного старались облегшити наш жал і смуток.

Збірка на ВИХОВАННЯ МОЛОДИХ СВЯЩЕНИКІВ:

100,00 дол. — адвокат Нестор Олесницький;
по 80,00 дол. — родина Бригдєрів і Цибрицьких;
по 50,00 дол. — п-во В. І. В. Васички, д-р С. І. Воронки, п-ні Ольга Дзеревни, п-во А. І. Дзеревни, п-во Х. І. В. Зарички;
по 25,00 дол. — п-во Г. І. Гуралі, д-р Т. І. Крупи, п-во Г. І. Кузьми, д-р І. І. З. Терлецьки, п-во П. І. М. Цили;
по 20,00 дол. — п-во В. І. Д. Пасички, п-во М. І. П. Стебельські, п-во І. І. Турянські, п-во Я. І. Турянські, д-р В. І. В. Прокопів, п-ні Катка Стецюк;
по 10,00 дол. — п-ні Лівія Дацьківська, п-ні Христина Бойко, п. Степан Гук, п-ні Марія Мандзіл, п-ні Анна Тиха;
по 5,00 дол. — п. Василь Пелехатий, п-ні Ольга Цап.
Разом \$735,00

Збірка на „ВІСТІ КОМБАТАНТА”:

по 50,00 дол. — ОБУВА — Відділ в Ньюарку, Н. Дж., д-р Ю. І. д-р П. Стефаніський;
40,00 дол. — д-р Р. Кислевський;
по 25,00 дол. — п-во О. І. С. Олесницький, п-во О. І. М. Гельбінки, п-во В. І. М. Кузи, п-ні Віра Яворська;
по 20,00 дол. — п. Тарас Пастушенко, п. Кость Гречак, п-во М. І. П. Бульби, п-во Я. І. О. Чилики, п. Петро Буник;
по 10,00 дол. — п. Михайло Стоцько, п. Володимир Шпирка, п-ні Дарія Каранович, п-во Ю. І. П. Олесницький, п-ні Іванна Лисинецька, п-ні Галія Килим, п. Іван Башляк, п-во Ю. І. О. Кислевський, п. А. Фединишин, п. Василь Кузик, п. Петро Семенов;
по 5,00 дол. — п-ні Лідія Гуралі, п. Іван Пеленський, п. Василь Пелехатий;
2,00 дол. — п. Яремківч.
Разом \$467,00

На УКРАЇНСЬКУ МУЗИЧНУ ФУНДАЦІЮ:

55,00 дол. — п. С. Бернстін;
25,00 дол. — д-р Свистун-Рієс.
Разом \$80,00

Разом зібрано \$1,282,00

Дружина ЛІДІЯ з Рідною

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВІ, ЧОТИРО-ТИЖНЕВІ

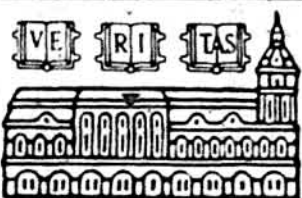
ТАБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

для дітей і молоді у віці 7-13 літ на Оселі ім. О. Омельки в Лігйтоні Па., починаються в неділю, 7-го липня 1985 р.

Згопошення до 5-го липня приймаємо на тел.: (215) 623-2309 або 1-215-377-4621

Тижнева оплата \$70,00 та (одноразово) реєстрації 10 дол. Крім таборових занять в програмі навчання роблення кераміки, вишивання та українських народних танків.

Recent Publications from the HARVARD UKRAINIAN RESEARCH INSTITUTE

- I. S. Koropeckyi, ed. *Selected Contributions of Ukrainian Scholars to Economics*. 231 p. ISBN 0-916458-10-5 ..... \$20.95
- Bohdan Struminsky. *Pseudo-Melesko: A Ukrainian Apocryphal Parliamentary Speech of 1615-1618*. ISBN 0-916458-11-3 ..... \$21.95
- James Mace. *Communism and the Dilemmas of National Liberation: National Communism in Soviet Ukraine, 1918-1933*. 352 p. ISBN 0-916458-09-1 ..... \$21.50
- John-Paul Himka. *Socialism in Galicia: The Emergence of Polish Social Democracy and Ukrainian Radicalism (1860-1890)*. 244 p. ISBN 0-916458-07-5 ..... \$15.95
- Patricia Kennedy Grimsted and Irene Sulowska-Karasiowa. *The "Lithuanian Metrica" in Moscow and Warsaw: Reconstructing the Archives of the Grand Duchy of Lithuania*. 460 p. \$48.00

Selected prices are going up on July 1, 1985 so order now from your local bookstore or directly from:

HARVARD SERIES IN UKRAINIAN STUDIES

1583 Massachusetts Avenue

Cambridge, Massachusetts 02138

Діпмося сумною вісткою, що дня 15-го червня 1985 року упокоївся в Бозі на 84-му році життя наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. д-р ветер.

Роман Сас-Погорецький

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться: ПАРАСТАС у вівторок, 18-го червня 1985 р., о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Питани і Питани в Юнйон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 19-го червня 1985 р., о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Ів. Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. на українській православній цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибути: дружина — МАРІЯ дочка — ПАРИСА ДОЛИНСЬКА з мужем АДРІАНОМ та близькі і дальша Родина

Земляцьке Об'єднання „Тернопільщина”

з сумом повідомляє своїх Членів, Земляків в Українську Громаду, що в п'ятницю, 31-го травня 1985 року, на світанку, після довшої недуги упокоївся в Бозі в Чикаго, Іллі., на 82-му році життя

бл. п. проф.

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

ПОЕТ-ПИСЬМЕННИК, ПОЧЕСНИЙ ГОЛОВА НАШОГО ОБ'ЄДНАННЯ, ПОЧЕСНИЙ ГОЛОВА ОПЛДМ.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться у вівторок, 4-го червня 1985 р. в Чикаго, Іллі.

Дружині Анні, синові Романові та Родині висловлюємо глибокі співчуття. ВІЧНА ЯОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Земляцьке Об'єднання „Тернопільщина”

ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ,
28-го ЧЕРВНЯ 1985 р.

Мілові, Виск. Річні збори Т-ва ім. Ів. Франка 103-й Відд., в год. 7:30 веч. в залі української православної церкви св. Покрови, при 1231 В. Скот вулиці. На порядку нарад: звіти членів Уряду та вибір урядовців на черговий рік. Просимо всіх членів прийти. — Улана Тишинська, секр.

Володимир Барагура

МЕЧ І КНИГА

Історичні оповідання для молоді.
Ілюстрації П. Андрусевича
І. М. Михалевича.
Ціна 7.00 дол. з портом.
Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 6% ставкового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочія, ст. подас до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:
6-7-го липня — УСЦАК — Схід (юніори)
в групах А і В).

10-11-го серпня — Подвійні гри
30-го серпня — 2-го вересня — УСЦАК крайові
14-15-го вересня — Запрошений УНС
28-29-го вересня — Подвійні гри Пласт
12-13-го жовтня — КЛК.

Карпатський Лещетарський Клуб

впаштовує

в дні 6-го і 7-го липня 1985 року
на кортах Оселі УНСОюзу

СОЮЗІВКИ
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за першість УСЦАК-Схід 1985

в групі чоловіків, сеньйорів, жінок, юнаків і юначок (А і В).

за перехідну чашу (сеньйорів) в пам'ять д-ра
Володимира Ленця та за нагороди —
УСЦАК-Схід.

Провід змагань: Роман Ракочий, Орест Кизик,
Юрій Савач, Зенон Сниклик та Олександр Попович.

- Реєстрація: год. 9:00, початок змагань: год. 10:00 рано в суботу, 6-го липня 1985 р.
- Вписове: 7.00 дол. від особи.
- Приміщення проситися замовляти через Управу Союзівки.

UNA Estate Soyuzivka

Kerhonkson, N.Y. 12446

Tel.: (914) 626-5641

Нема то як на

СОЮЗІВЦІ

Оселі Українського Народного Союзу

Найкраще місце відпочинку і вакацій
в Кетскіпських горах біля Кергонксону, Н. Й.
Замовляйте місце завчасу на вакації, на незрівняний вакаційний побут на Союзівці.

Гірська природа, відновлені будинки і кімнати, домашня кухня, 8 тенісових кортів, відбіванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших угоджень.

Ті самі ціни, що минулого року.

Замовлення висилати:

SOYUZIVKA UNA ESTATE

Kerhonkson, N.Y. 12446

Tel.: (914) 626-5641

Виступ...

(Закінчення зі стор. 2)

вертості, пошастило вийти на подіум і особисто вручити Шевченкові одну із своїх книжок.

А тепер — запит, що Аркадій Шевченко хоче й яка ціль його публічних виступів в Америці? На мою думку, виглядає, що не зважаючи на розчарування совєтською системою і його перехід на сторону вільного світу, він і надалі залишиться совєтською людиною, продуктом цієї диявольської системи. Україна для нього, — це пусте слово, його батьківщина — це Совєтський Союз, а його народ це — „радянський народ“. Українські проблеми й питання його не цікавлять, він про них навіть не згадує.

З одної сторони легкою критикою самої системи та її невдач, але ніколи не сильним засудом її самої та комунізму як такого, що породив цю жакливу систему, А. Шевченко старіється переконати американців, що йому можна вірити й що він говорить щиро із переконанням, а з другої він наполегливо просуває лінію коєкзистенції і нового дєтанту, який тільки може вийти в користь Совєтського Союзу, даючи йому час і американські ресурси для ще більшого скріплення воєнної потуги й ще більшої загрози для самої Америки й всього вільного світу.

Прислуховуючись до промови колишнього амбасадора, можна винести враження, що, мовляв, Совєтський Союз, шукає миру і співпраці тільки треба мати терпеливість — інакше, коли дійде до конфлікту, це буде вина Америки. Перед американцями А. Шевченко намагається представити себе „апостолом миру“, турботою якого є спасіння Америки, проте його думки і поради дуже нагадують пропаганду і кліч європейських паціфістів, інспірованих і фінансованих Москвою. Подумати лише, що це дється в той час, коли президент ЗСА Роналд Реген на весь світ являє і славно називає Совєтський Союз загрозою для вільної Америки й вільного світу.

А. Шевченко не подає ніяких прогнозів чи можливостей як ізоєредини зникнути оцю диявольську систему, що на весь світ горлає про атомову бомбу, а все лише на те, щоб застрашити, в той сам час поширювати свої диктаторське панування. Він про це не згадує, бо, мабуть, такі можливості його зовсім не цікавлять. Він нічого також не сказав про імперіалістично-російський характер сучасного совєтського комунізму, про міжнародний терор, інспірований Москвою, про Афганістан і варварське винищення бійців за свободу та підсилювання в Азії, Африці і Південній Америці так званих революційних рухів для впровадження у цих країнах комуністичної системи й запанування над цілим світом.

Для А. Шевченка не існують сьогоднішні совєтські концентраційні табори, тюрми, „психушки“, де мучаться і вмирають десятки тисяч невинних людей, не існують для нього і дисиденти, що ставлять спротив в обороні основних прав людини. Його не цікавлять спротив і змагання до волі поневолених Москвою народів, винищення мільйонів власних громадян негідною системою, що опирається на нечуваному в цивілізованому світі — терорі, брехні і донощівстві.

Порада А. Шевченка Америці нагадує мені нашу народну приповідку: „Не тратьте куми сили, спускайтеся на дно“.

Аркадій Шевченко — для української громади, як і Америки — це не генерал Петро Григоренко.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

МИКОЛА А. ЛІВІЦЬКИЙ

ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ
МІЖ 1920 і 1940 РОКАМИ

Ціна 5.00 дол. з пересилкою

Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 6% ставкового податку

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Yasar! Yasar!

У Книгарні „Свободи“ можна замовляти

ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

Наталії Полонської-Василенко

Два томи — тверда оправа — мали — 1,190 сторінок друку.

Ціна: 52.00 дол. з пересилкою.

Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 6% ставкового податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ“

Для вигоди своїх читачів Адміністрація „Свободи“ змінює систему повідомлень про близький реченець в плати належності за передплату. Нові пригадки включають також заадресований до „Свободи“ конверт, фотокопію якого поміщуємо:

ВП ПАНЕ (—H—)	
Ваша передплата за щоденник „СВОБОДА“ кінчиться	
Просимо пасаго надіслати чек або моні ордер	
Передплата за „СВОБОДУ“ для членів УНС (Відд.)	
Річна	\$ 15.00
Піврічна	7.50
З поштовою АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“	
Просимо вивипити цю картку, віддати її та з належною сумою вложити до конверта	
(Віддати вздовж зазначеної лінії)	
Place stamp here	
SVOBODA 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302	

ВП ПАНЕ (—H—)	
Ваша передплата за щоденник „СВОБОДА“ кінчиться	
Просимо пасаго надіслати чек або моні ордер	
Передплата за „СВОБОДУ“	
Річна	\$40.00
Піврічна	22.00
Тримісячна	12.00
З поштовою АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“	
Просимо вивипити цю картку, віддати її та з належною сумою вложити до конверта	
(Віддати вздовж зазначеної лінії)	
Place stamp here	
SVOBODA 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302	

Після відчинення конверту, горішню частину слід вивипити, віддати вздовж зазначеної лінії та з належною сумою вкласти до зворотного конверту та вислати до „Свободи“.

„Свободи“ має на меті цю угоджену та більш коштовною системою осягнути кращу та шкору обслугову читачів „Свободи“. З огляду на це, просимо негайно вислати належність та не чекати на другу пригадку.

Закінчення семестру і курсів

англійської мови в УВУ

В рамках зимового семестру відбулося в четвер, 30-го травня ц.р., у головній викладачів залі УВУ закінчення курсів англійської мови та курсу українознавства для нових емігрантів — біженців з Польщі. Курси улаштував філософський факультет УВУ під керівництвом декана проф. д-ра Г. Васковича. Ці курси, як і курси в Ст. Георгієн в Австрії минулого року, фінансово утримувала Фондація Українського Вільного Університету в ЗСА.

Шасливим збігом обставин відбувся в цей час УВУ несподіваний гість і добродій Володимир Іван Прашко з далекої Австралії, який в супроводі ректора проф. В. Янева оглянув будинок і бібліотеку університету, а потім, у головній викладачів залі, привітав викладачів, студентів і курсантів та сіз з присутніми до спільної пам'яткової свідчання.

Закінчення зимових курсів у присутності проф. В. Янева і проф. П. Гой, голови Фондації УВУ, відкрила Рома Санючка, студентка УВУ, яка була в часі курсів, лучником поміж студентами і курсантами і деканом філософського факультету УВУ. Р. Санючка подякувала професорам і викладачам за навчання і роздала присутнім студентам і курсантам свідчення і посвідки про відвідування курсів. Ректорів і викладачів вручили від студентів, як жест подяки — китиці квітучих рож.

З рамени Фондації УВУ в ЗСА привітав ректора, викладачів, студентів і курсантів проф. П. Гой, що наголосив конечну потребу хоч частинного знання англійської мови для тих, що мають намір емігрувати до англомоовних країн, бо від цього залежать у великій мірі „іхні перші кроки“ в цих країнах, зокрема, коли є труднощі з одержанням праці. Проф. Гой згадав про подібні курси для групи українських біженців в Сант Георгієн, біля Зальцбурга, в минулому році, — які в значній мірі допомогли тим людям одержати працю в Канаді. Проф. Гой знайшов „багатох добродіїв в ЗСА і Канаді, що своїми жертвами допомогли Фондації зібрати потрібну суму грошей для скорого фінансування і реалізації цього проєкту.

Опісля до студентів і курсантів промовив проф. Янів, який з признанням stwierдив, що курси були дуже потрібні для цієї групи молоді. Він подякував Р. Санючку, що була надійним лучником поміж студентами і деканом, що могла впливово організувати студентів і курсантів, знаючи багатьох новоприбулих. Вказуючи на конечність знання мови країн, в яких вони бажано жити, з огляду на труднощі, які можуть їх стрінути в житті, він сказав, що треба бути цього свідомим і не мати ілюзій. Проф. Янів звернув увагу на те, що потрібно поглибити знання рідної мови і культури, а зокрема тим, що обставини не могли цього досягнути в Польщі. Ректор також вказав, що молоді люди можуть бути корисним лучником поміж давнішою еміграцією, але до цього конечного потрібно збагатити знання з українознавчих ділянок, а це вони зможуть досягнути, хоч частинно в часі літнього семестру 1985 року і висловив надію, що більше студентів візьме участь в тургоричній семестральній програмі. Проф. Янів коротко навістив працю для відзначення 1,000-ліття Хрищення Русь-України, сказав, що в цьому почині масою підтримку Блаженніших Владик обидвох наших церков — Православної і Католицької, а також заохоту Вселенської Церкви, зокрема Папи Івана Павла II, який іменував Кардиналом Митрополита Мирослава Любачівського.

Про навчальну діяльність під час курсів говорив мгр М. Антохій, який провадив курс української мови. Доповідач вказав на початок труднощі, але висловив надію, що успіх навчання буде вже значно кращим влітку в часі літнього семестру.

Подібно насвітлювала свою працю з курсів англійської мови мгр І. Спец-Качанюк. Вона stwierдила, що з огляду на рівень знання потрібно було поділити курсантів на окремі групи, і що вона провадила дві групи у своєму курсі на нижньому рівні, а курс на вищому рівні вела мгр П. Нагайло-Марковська.

При цьому треба згадати, що в програмі курсу брали участь професори і викладачі з дотичних ділянок: проф. д-р В. Янів (українська культура); д-р О. Вінтоняк (історія Козаччини); д-р І. Жегуц (історія Княжої доби); проф. І. Качуровський (українська література); мгр М. Антохій (українська мова); мгр І. Полуха (економічна географія України).

Такі курси, в міру потреби і вистачаючого числа учасників, будуть відбуватися і в наступних семестрах.

Б. К.

HELP WANTED
• MALE-FEMALE •

ДРУКАРНЯ СВОБОДИ

приймає на постійну працю

СКЛАДАЧА на КОМПЮТОРІ

(Навчимо). Жінка або чоловік. Знання англійської мови потрібне. Години праці від 8-ої ранку до 4:30 по пол. Добрі умовини праці і бенефіти.

Голоситись особисто:

SVOBODA

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 434-0237

Друкарня СВОБОДИ

приймає на постійну працю

РОБІТНИКА

до висилки газет та інших друкарських робіт

Години праці від 8-ої до 4:30 по пол.

Знання української мови обов'язкове.

Добрі умовини праці і бенефіти.

Голоситись особисто:

SVOBODA

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 434-0237

Св. п. о. В. Жолкевич

Св. п. о. В. Жолкевич

Скрижали жалобної книги нашого народу на чужині покрилися ще одною сумною сторінкою. До цієї низки наших втрат прибула ще одна дуже болюча втрата: 12-го січня ц.р. закінчив свою життєву мандрівку і відійшов у вічність св. п. о. крилошанин Володимир Жолкевич.

Заснуло ще одне знесилене серце, замкнулися втомлені очі, відійшла у кращі світи благородна людина, ревний, зразковий священик, найдорожчий муж, батько і дідусь. Для 16-го січня на цвинтарі міста Торонто, далеко від рідної батьківщини, виросла ще одна дорога нам українська могила.

Соняшні галицьке Полукуття, де покійний провів юні роки. На його життєвому шляху не світили зорі, але він належав до тих, що під ударами долі не гнуть.

Народився покійний в селі Серафимів у священничій родині. В родині Жолкевичів зберігалися священнича традиція довгі роки. Батько о. Юрій вмер на 56-му році життя, сповідаючи хворих на тиф. Священником був також рідний брат покійного і три швагри.

По смерті батька довелося мамі-вдові по священникові та дітям самим прожитися крізь суворе життя. Часто приходилося покійному пішки йти до гімназії до Коломиї, де згодом перенеслася мешкати вся родина. Середню освіту закінчив о. Володимир іспитом зрілості в Академічній гімназії у Львові.

Після закінчення гімназії покійний вступив до Богословської Академії у Львові. Наділений Всевишнім небуденним музичним талантом, він вкортці став диригентом хору студентів-богословів. Під час величавого свята „Українська Молодь Христові“ — 7-го травня 1933 року хор Богословської Академії під диригентурою молодого питомця Володимира Жолкевича зробив на присутніх незабутнє враження як найкращий хор у Галиччії.

А хто ж може забути „Срусалимські Утрени“ Страсного тижня в церкві св. Духа у Львові? Після висвячення на священника пішли роки відвадної праці на славу Божу, добро нашої Церкви і нашого народу. Покійний старався всюди прищепити любов до рідної пісні як диригент хорів. Любів до Бога і до свого рідного українського народу неначе були органічно пов'язані в нього — справжнього священника-патріота. Покійний оповідав, які труднощі робило йому як катедрі полське шовіністичне духовенство в Тереволі, Стриганці, Любіні, Дитківці, Бродках. Був він і катедрі у вчительській семінарії в Золочеві. Все це етапи його душпастирської праці на рідних землях.

Коли Друга світова воєнна хуртовина шаленням буревієм перекилася через наші рідні землі, коли чорною хмарою вдуло сунули більшовицькі полчища, покійний, рятуючи родину і життя, покинув рідні

стороні та поділив долю і недолі скитальців. Відені, Париж, західна Канада, а опісля Торонто, церква св. Миколая, Скарборо, св. Петра і Павла, а вкінці парохія св. Покрови. Житочий хор „Арфа“ під диригентурою покійного досягнув мистецьких вершин.

У роках 1969 і 1975 організує величаві концерти в честь нашого Блаженнішого Патріарха Йосифа в Римі і диригує збірним хором під час святкування. Як великий приятель молоді був капеляном пластової станції та ініціатором побудови пластової каплиці у Грештоні. Останніх 19 років був відданим опікуном і духовним асистентом ЛУКЖ Торонто-ської і крайових спархій.

Покійний був також ініціатором і співредактором монументальної тритомної праці „Світлиця істини“, історія Богословської Академії у Львові.

Несвищує праця для нашої Помісної Католицької Церкви та народу була доповіддю шляхетної людини, яким був покійний о. Володимир.

Та незбагнені Божі шляхи. Прийшла хвилинка, коли треба було сказати: „Не нам на прох з Тобою стати, не нам діла Твої судити“.

Вістка, що вже немає між нами о. крилошанина Володимира Жолкевича потрясла ширм Торонто. Хоч була гостра зима, снігом закурило, у похороні під проводом Владимира Ізидора Борського взяли участь десятки священників і сотні вірних, які супроводжували в далеку дорогу до вічності св. п. о. В. Жолкевича.

о. Мирослав Байрак

48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550. New York, 10003

МОДЕСТ МЕНЦІНСКИЙ

світлої слави наш тенор на
платівках Альбом: 2 довгограйні
платівки \$15.00; пересилка
\$1.50

• FUNERAL DIRECTORS •

UKRAINIAN NATIONAL
FUNERAL SERVICE

Український Національний
Цвинтар-Пам'ятник по-
ложують всі справи по-
ховання з похороном і по-
хованням в ЗСА.

4111 Pennsylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun.,
Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR-CONDITIONED

Обслуговує ЦИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Банд
Брукліну, перенесенням тіл
з Останків з різних країн
світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-2222